

PILOT ORGANISCH (REST)MATERIAAL ALS BODEMVERBETERAAR

gemeente **Dalfsen**

Gemeente **Hardenberg**

provincie

AANLEIDING EN DOEL IN VOGELVLUCHT 1

- ▶ Behoefte bij agrariërs aan organisch materiaal
- ▶ Idee om vrijkomend organisch materiaal van bermen en uit sloten te gaan gebruiken in de landbouw.
- ▶ Bokashi
- ▶ Eerste pilot met 100m³ Bokashi op 2 locaties in 2015-2016
- ▶ Betrokken partijen: ANV De Ommer Marke, WDODelta, gemeente Ommen

AANLEIDING EN DOEL IN VOGELVLUCHT 2

- ▶ Zomer 2016 besluiten 6 partners om verder te gaan:

Waterschap Vechtstromen

Waterschap Drents Overijsselse Delta

Gemeente Dalfsen - brengt Bioterra in

Gemeente Ommen

Gemeente Hardenberg - brengen Regelgeving in

ANV De Ommer Marke

- ▶ Doel :

het onderzoeken hoe het in de praktijk mogelijk is om structureel plaatselijk organisch rest)materiaal te gebruiken als bodemverbeteraar

AANLEIDING EN DOEL IN VOGELVLUCHT 3

- ▶ Daarbij zijn drie vragen gesteld:
 - * Hoe maak ik een goede bokashikuil-Bioterrahoop
 - * Wat zijn de mogelijkheden binnen de regelgeving; hoe zou die aangepast moeten worden
 - * Hoe moet de logistiek geregeld worden
- ▶ Doel is een 5 jarige pilot
- ▶ Eerste jaar is uitgewerkt en gefinancierd oa ook door de provincie in het kader van de drinkwatervoorziening.
- ▶ BLGG / Eurofins-agro draagt bij in de analyses

DOELEN EERSTE JAAR

- ▶ Hoe maak ik een goede Bokashikuil - Bioterrahoop
 - ▶ Kosten toevoegingen.
 - ▶ risico onkruiden
 - ▶ risico afval?
 - ▶ werkwijze opzetten.
 - ▶ kwaliteit van het product
- ▶ Wat is het effect van toedienen van Organisch Materiaal
 - ▶ invloed op het hoge grondwater
 - ▶ effect op de kwaliteit van de bodem in termen van
 - ▶ Bodemvruchtbaarheid
 - ▶ Bodemleven
- ▶ Signaleren logistieke en juridische opgaven

WERKWIJZE 1

- ▶ Najaar 2016 (bermmaaisel en sloopmateriaal) zijn:
 - ▶ 6 kuilen Bokashi gemaakt op 3 locaties (iedere gemeente 1)
 - ▶ 2 hopen Bioterra zijn/worden gemaakt op 2 locaties
- ▶ Voorjaar 2016 (voorjaars-bermgras) worden:
 - ▶ 2 kuilen Bokashi gemaakt op 1 locatie
 - ▶ 1 hoop Bioterra op 1 locatie
- ▶ Variatie in - soort en hoeveelheid toevoegingen en
- kwaliteit van het uitgangsmateriaal

WERKWIJZE 2

- ▶ Per locatie twee proefvelden van minimaal 2000m²
 - ▶ De proefvelden blijven 5 jaar beschikbaar voor onderzoek
 - ▶ Op een wordt 5 jaar de bodemverbeteraar opgebracht (20 ton/ha)
 - ▶ Op de ander wordt 5 jaar geen bodemverbeteraar opgebracht.
 - ▶ Beide proefvelden maken deel uit van een perceel dat in zijn geheel gewoon landbouwkundig wordt behandeld.

Invulling komende 4 jaren

- ▶ Stip aan de horizon:

Economisch en ecologisch rendabel systeem waarin voor langere tijd een goede bodemverbeteraar wordt geproduceerd uit plaatselijk organisch materiaal.

- ▶ Deelname project Lumbricus

- ▶ Ondersteuning vanuit project ZON (Zoetwatervoorziening Oost Nederland)

DE VOORGESTELDE FASEN

- ▶ Fase 1: onderzoeksjaar 2016-2017
- ▶ Fase 2: 2017-2018;
 - ▶ aanscherpen richtlijnen voor goede en goedkope Bokashikuil/Bioterra hoop, werkwijze opzetten, manier en tijdstip uitrijden
 - ▶ Deelname Nieuwe leveranciers
- ▶ Fase 3: 2018-2019
 - ▶ Mogelijkheden structurele afzet (omvang, waar met voorrang, juridisch)
 - ▶ Logistieke organisatie
- ▶ Fase 4: 2019-2020
 - ▶ Uitwerking fase 3, uitwerking in praktijkproef.
- ▶ Fase 5: 2020-2021
 - ▶ effecten op bodemvruchtbaarheid, uitspoeling, waterbergend vermogen etc.
 - ▶ Logistieke en juridische organisatie

GRAAG UW INBRENG

INDELING IN 3 GROEPJES

- ▶ vragen die in de pilot (met voorrang) beantwoord moeten worden.
- ▶ adviseren onderzoeksmethode voor deze vragen.

10 MOGELIJKE AANDACHTSPUNTEN

- ▶ Verzamelen gegevens die verandering van de regelgeving ondersteunen
- ▶ Optimale dosis toevoegingen (goedwerkend en goedkoop)
- ▶ Inventarisatie beschikbaar organisch materiaal in het Vechtdal (kwaliteiten en hoeveelheden)
- ▶ Effect op de kwaliteit van het hoge grondwater.
- ▶ Financieel overzicht kosten en baten productie en aanwending bodemverbetersaars.
- ▶ Risicoanalyse aanvoer onkruiden en ziekten
- ▶ Methoden beperken aanvoer afval
- ▶ Bepalen factoren voor de kwaliteit van de bodemverbetersaars
- ▶ Hoe, welk en hoeveel organisch materiaal er optimaal aangevoerd moet worden per bodem
- ▶ Effect van de bodemverbetersaars op bodemvruchtbaarheid (welke analyses)
- ▶ Voeg zelf toe.....

RAPPORTAGE

BEDANKT VOOR DE INBRENG! WEL THUIS!

VERSLAG EN PRESENTATIES WORDEN NAGESTUURD

gemeente **Dalfsen**

Gemeente **Hardenberg**

provincie

